

Handel Ludzmi

<http://handelludzmi.eu/hl/o-handlu-ludzmi/praca-przymus/6321,Wykorzystanie-obywateli-Polski-do-pracy-przymusowej.html>
2018-04-25, 09:00

A A A

Wykorzystanie obywateli Polski do pracy przymusowej

Dodane dnia 17.10.2013

Zgodnie z danymi przekazanymi do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych przez Prokuraturę Generalną, opracowanymi na podstawie monitoringu postępowań przygotowawczych, w latach 2010-2012 zarejestrowano łącznie 150 postępowań wszczętych w sprawach o handel ludźmi, z czego 17 dotyczyło wykorzystania do pracy przymusowej (ok. 11 % wszystkich spraw). Według danych Policji na temat postępowań zakończonych w latach 2010-2011, łączna liczba pokrzywdzonych w wyniku tego procederu wyniosła 105 osób.

Powyższe dane dotyczą spraw prowadzonych przez organy ścigania na terytorium Polski. Należy jednak wskazać, że proceder handlu ludźmi do pracy przymusowej dotyczy w znacznej mierze obywateli Polski udających się do pracy zagranicą. Ze względu na istotną skalę zjawiska, a także w związku z potrzebą opracowania metodyki oraz zakresu gromadzenia informacji w tym zakresie, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, we współpracy z Głównym Inspektoratem Pracy oraz Ministerstwem Spraw Zagranicznych, dokonało analizy spraw prowadzonych przez polską inspekcję pracy oraz danych przekazywanych przez polskie placówki dyplomatyczne i konsularne.

Informacje przekazywane przez polskie ambasady i konsulaty

W 2010 roku dane na temat pokrzywdzonych przestępstwem handlu ludźmi do pracy przymusowej przekazywane były przez ambasady lub konsulaty RP we Włoszech (sprawy dotyczące zatrudnienia przy zbiorze mandarynek) i Wielkiej Brytanii (sprawy związane z pracą w sektorze budownictwem). W obu przypadkach odnotowano bądź posiadano wiedzę o dużych grupach pokrzywdzonych (ok. 80 osób we Włoszech i 67 osób w Wielkiej Brytanii). Ponadto, na terenie Wielkiej Brytanii zdarzały się przypadki łamania praw pracowniczych, które we wstępnej fazie rozpoznania kwalifikowały się jako proceder handlu ludźmi do pracy przymusowej. W większości spraw, dochodziło jednak do niezrozumienia przez polskich pracowników warunków podjęcia pracy za granicą.

Bezpieczna praca

Charakterystyka problemu z perspektywy osób zgłoszonych jako zaginione

Z informacji posiadanych przez ambasady i konsulaty polskie wynika, że największe zagrożenie związane z handlem ludźmi do pracy przymusowej w odniesieniu do obywateli RP istnieje obecnie w Wielkiej Brytanii. Informacje te wydają się potwierdzać dane gromadzone w ostatnich trzech latach przez Fundację ITAKA - Centrum Poszukiwań Ludzi Zaginionych. Zaginięcia zgłoszonych do Fundacji mężczyzn były związane głównie ze zmuszaniem ich na terenie Niemiec i Wielkiej Brytanii. Tylko w nielicznych przypadkach pokrzywdzeni zdecydowali się na podjęcie współpracy z organami ścigania i złożenie zeznań. Pozostałe osoby, kierowane wstydem lub niewiedzą wróciła do domu, jednak nie podejmowała żadnych kroków w kierunku ukarania pośredników lub pracodawców.

Sprawy dotyczące pracy przymusowej za granicą, który wpływały do Fundacji ITAKA charakteryzują się - co do zasady - zbliżonym schematem działania i profilem zaginionego. Zgłoszenia dokonywane były przez rodziny mężczyzn w wieku od 20 do 50 lat, pochodzących z małych miejscowości, którzy udali się do pracy na terenie Wielkiej Brytanii. Utrata kontaktu z najbliższymi trwała kilka miesięcy. Pośrednikami pracy były z reguły osoby pochodzenia romskiego mieszkające na terenie Londynu. Pośrednictwo polegało na zaciąganiu przez pokrzywdzonego długu, który trzeba było odpracować. Na miejscu okazywało się jednak, że dług nie był możliwy do spłacenia i ciągle wzrastał. Odnalezieni w wyniku działań Fundacji mężczyźni nie składali zeznań na Policji z obawy przed pośrednikami. Zdarzało się, że znalezione osoby poddawane były leczeniu psychiatrycznemu w związku ze zdarzeniami, jakich doświadczyły na miejscu lub nie chciały rozmawiać z nikim na

temat tego, co się wydarzyło.

Co spotyka najczęściej potencjalne ofiary handlu ludźmi do pracy przymusowej?

Oszustwo ze strony pośrednika pracy, np. w postaci obietnicy wysokich zarobków

Decyzję o wyjeździe trzeba podjąć z dnia na dzień

Oferowana praca nie wymaga specjalnych kwalifikacji zawodowych

Werbownicy szukają osób niedoświadczonych, bez znajomości języka obcego, nie mających oporów przed podjęciem nielegalnej pracy

Pożyczenie przez pośrednika pieniędzy na przejazd i życie za granicą, którego następstwem jest bezgraniczne posłuszeństwo i konieczność oddania wszystkich zarobionych pieniędzy.

Obraz zjawiska na podstawie analizy danych Państwowej Inspekcji Pracy

Wymiana informacji pomiędzy Państwową Inspekcją Pracy a instytucjami łącznikowymi z innych państw z obszaru Unii Europejskiej/Europejskiego Obszaru Gospodarczego w 2011 roku objęła łącznie 198 spraw, w których pojawił się wątek nieprawidłowego zatrudnienia obywateli Polski, z czego m.in. 72 spraw dotyczyły Belgii, 32 sprawy – Francji, 24 sprawy – Holandii, 23 sprawy – Niemiec).

Poniżej przedstawiono opisy kilku przykładowych spraw, co do których przeprowadzona analiza wykazała, że mogą dotyczyć zjawiska pracy przymusowej lub rażącego naruszenia praw pracowniczych obywateli Polski, którzy podjęli zatrudnienie zagranicą.

Opis sprawy nr 1.

W 2010 roku inspektorzy pracy ujawnili nieprawidłowości związane z zatrudnieniem obywateli RP przy rozładunku kontenerów, a także sortowaniu, ważeniu, rozładunku i załadunku owoców i warzyw na terenie Holandii. Warunki pracy – m.in. ze względu na:

naruszenie nietykalności cielesnej pracowników,
czas pracy przekraczający znacznie normy obowiązujące w tym zakresie,
„niehumanitarne tempo pracy”,
stosowanie przemocy psychicznej, w tym gróźb zwolnienia z pracy,

posiadały znamiona pracy przymusowej. Ponadto, podobnie jak w wielu innych przypadkach tego rodzaju, w przedmiotowej sprawie wykazano nieprawidłowości dotyczące treści umów zawartych między agencją pośrednictwa pracy a pracodawcą zagranicznym lub osobami kierowanymi do pracy zagranicą.

Opis sprawy nr 2.

W 2010 roku zarejestrowano sprawę dotyczącą zatrudnienia przez wiele lat Polaków w farmie budowlanej położonej w należącej do obywatela RP. O pomoc zgłosił się jeden skarżący, który po przepracowanych latach utracił prawo do emerytury w związku z niewywiązywaniem się przez pracodawcę z obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne. Na mocy orzeczenia sądu pokrzywdzony otrzymał stosowne odszkodowanie od pracodawcy.

Opis sprawy nr 3.

W 2011 roku do Głównego Inspektoratu Pracy wpłynęła sprawa, w której prowadzone było również postępowanie karne w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa handlu ludźmi. Wspomniana sprawa dotyczyła zatrudnienia łącznie ok. 60 osób, w tym m.in. obywateli polskich i rumuńskich, w trzech pieczarkarniach w Belgii. Oprócz znamion łamania praw pracowniczych, tj.: niewypłacania wynagrodzenia z uwagi na manipulowanie przez pracodawcę ewidencją czasu pracy i tonażem zebranych pieczarek oraz złe warunki socjalno bytowe, w opisanym przypadku występowały znamiona handlu ludźmi, tj.: zastraszanie, wciąganie w tzw. „spirale długu”. Pokrzywdzeni byli rekrutowani poprzez ogłoszenia zamieszczone w

Internecie oraz lokalnych gazetach, a następnie zatrudniani przez przedsiębiorstwo zarejestrowane w Polsce.

Przedstawiając powyższe dane należy wskazać, że niewiele jest przypadków zatrudnienia Polaków w innych krajach UE lub krajach należących do EOG, które są znane inspekcji pracy i jednocześnie charakteryzują się znamionami przestępstwa handlu ludźmi do pracy przymusowej. Niemnie jednak nierzadko zdarza się, że nawet te sprawy, które takie znamiona posiadają (tj. brak umowy o pracę, stosowanie przemocy fizycznej lub psychicznej, zabór dokumentu) nie zawsze są prowadzone jako sprawy dotyczące handlu ludźmi. Nie może być to jednak wniosek jednoznaczny, gdyż często przekazywane dane nie zawierają informacji o dalszym postępowaniu polskich lub zagranicznych organów ścigania w sprawie.

Z opisanych spraw wynika, że zdecydowaną większość stanowią przypadki łamania praw pracowniczych, co do których można przypuszczać, że roszczenia pracowników wobec pracodawców nie zostały zaspokojone. Ukazują one również brak świadomości obywateli polskich korzystających z usług agencji pośrednictwa pracy za granicą. Okazuje się bowiem często, że pracownicy nie tylko otrzymują niepełne umowy z pracodawcą zagranicznym (tj. niezawierające podstawowych danych o warunkach zatrudnienia), ale zdarza się również, iż takiej umowy nie otrzymują w ogóle. Pracownicy polscy udający się do pracy w innych państwach nie są również świadomi obowiązku agencji pośrednictwa pracy do zawarcia stosownej umowy z pracodawcą zagranicznym.

Celem zapewnienia bezpiecznych wyjazdów obywateli polskich do pracy w Holandii, podejmowane są działania zapewniające skuteczny nadzór na podmiotami (agencjami zatrudnienia) wysyłającymi do tego kraju pracowników rekrutowanych w Polsce. Ważnym źródłem typowania do kontroli podmiotów organizujących pracę obywateli polskich na terytorium Holandii jest monitoring ogłoszeń zamieszczanych w mediach (np. prasie i Internecie).

Przygotuj się do wyjazdu do pracy za granicą. Przeczytaj [broszurę](#), zawierającą wszelkie niezbędne informacje, które mogą okazać się potrzebne zarówno przed wyjazdem, jak i na miejscu pobytu.

Tagi: [opis sprawy](#), [inspekcja pracy](#), [obywatel RP](#), [Wielka Brytania](#), [praca przymusowa](#), [Prokuratura Generalna](#), [MSW](#), [Policja](#)

podziel się treścią:
[wersja pdf](#) [drukuj](#)